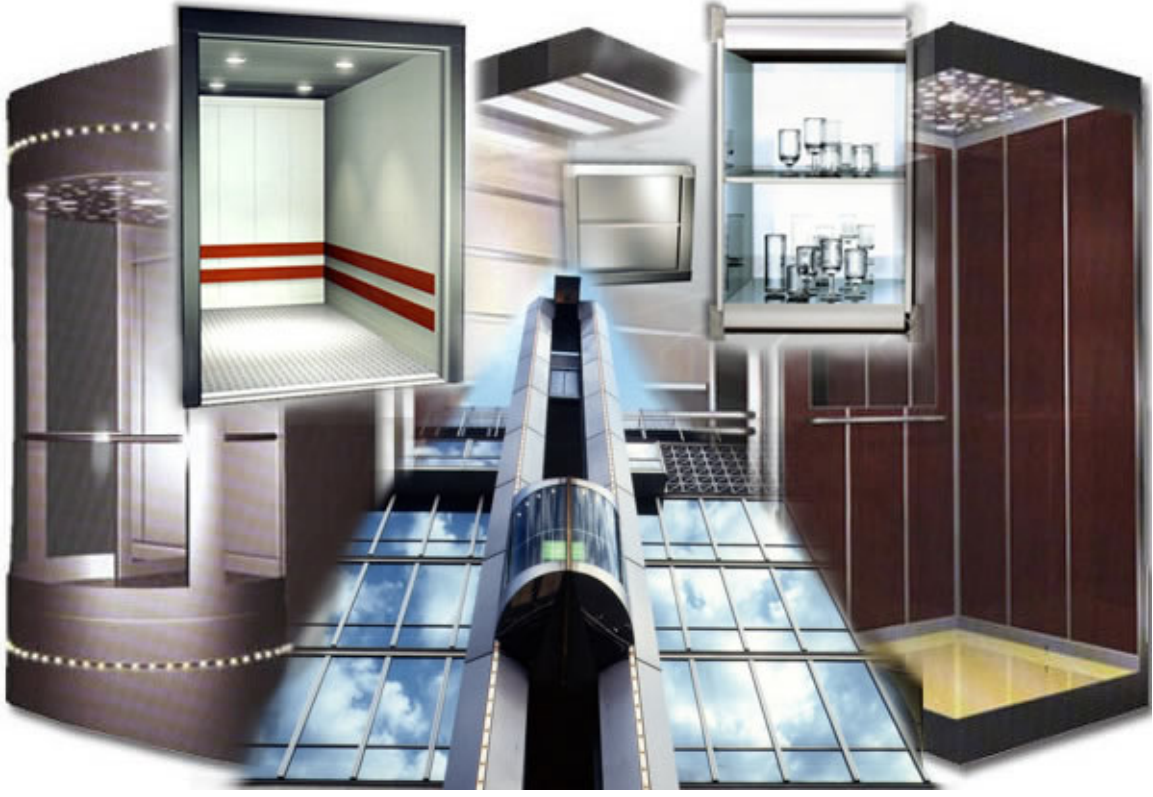

ASANSÖR SEKTÖRÜ

*BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.

İÇİNDEKİLER

Asansör Sektörünün Genel Durumu

- Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki İhracat ve İthalat Durumu
- Sektörün Türkiye’deki Genel Durumu
- Sektördeki Üretim Eğilimleri
- Asansör Yönetmeliği Kapsamında Görevlendirilen Onaylanmış Kuruluş Listesi
- Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler
- Sektörün Kapasite Kullanımı
- Sektörün Ar-Ge Faaliyeti

Asansör Sektörünün Dış Ticareti

- 2013 yılı Ocak – Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör İhracatı ve İthalatı yapılan Başlıca Ürünler
- 2013 yılı Ocak – Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör Aksam ve Parça İhracatı ve İthalatı Yapılan Başlıca Ülkeler

Asansör Sektörünün Son Altı Aylık Değerlendirmesi

- Son 6 Aydaki Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler
- Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi
- 2013 yılı Ocak- Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör Sektörü İhracatı ve İthalatı
- Asansör Sektöründe Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri

Asansör Sektörünün 2023 Hedefleri, Misyonu ve Vizyonu

- 2023 Hedefine Ulaşabilmek için Atılması Gereken Stratejik Adımlar

ASANSÖR SEKTÖRÜ¹

Türk asansör sektörü, Türkiye’de 1950’lerden sonra hareket kazanmış ve tamamen ithalat yoluyla ihtiyaçların karşılandığı bir sektör yapısından sıyrılarak kademeli olarak montaj ve aksam imalatı alanlarında yerli üretimin arttığı bir sektör yapısına dönüşmüştür.

Özellikle 1990’lardan sonra artan talebe paralel olarak büyümeye devam etmiştir. Türk asansör sektörünün cirosu genel olarak diğer sektörlerle göre düşük olmakla birlikte, yerine getirdiği işlev, toplumda geniş halk kitlelerinin asansörü en yaygın dikey ulaşım aracı olarak tercih etmesi nedeniyle, ülke sanayisi ve ekonomisi açısından önemli bir faaliyet alanıdır.

Dünyada gelişen yeni teknolojilerle birlikte, Türk asansör sektörü de büyük bir değişim sürecine girmiş ve dünya ticaretinde önemli pazar paylarına ulaşmış bulunmaktadır. Türk asansör sektörünün doğrudan kentleşme ve buna bağlı olarak gelişim gösteren inşaat sektörü ile birlikte düşünülmesi gerekmektedir. Önümüzdeki dönemde, Türkiye’deki kentleşme sürecinin devam edeceği dikkate alındığında, inşaat sektörüne paralel olarak, asansör sektöründeki büyümenin devam etmesi kaçınılmazdır. Ayrıca Ortadoğu, Balkanlarda ve son zamanlarda Afrika ülkelerinde devam eden Türk yatırımları, asansör sektörünü pozitif yönde etkilemiş bulunmaktadır.

Dünya pazarını elinde tutan çok uluslu şirketlerin üretim alanlarını daha ucuz işgücüne sahip Asya ülkelerine taşımasıyla, rekabete dayanıklılık şansı az olan ulusal şirketleri zayıflatması ve bu sayede piyasada tekel oluşturmaya çalışması, hem tüketici açısından, hem de yerli sektörün gelişimi açısından tehlike sinyalleri vermektedir. Ancak yüz yılı aşkın bir tecrübe ve geçmişe sahip çok uluslu şirketlerin varlığına rağmen, yerli asansör sektörünün çok genç olmasına rağmen, Türkiye’nin konumu gereği elde etmiş olduğu başarının ve iş hacminin aynı oranda gelişmesi kaçınılmaz görülmektedir.

1. SEKTÖRÜN GENEL DURUMU

1.1. Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu

Gümrük Birliği ile birlikte Türk ulusal mevzuatının Avrupa Birliği teknik mevzuatına uyumlu hale gelmesi, “Malların Serbest Dolaşım İlkesi” kapsamında sektörün ihracat şansını olumlu yönde arttırmıştır. Bu artış, sadece AB üyesi ülkelerle sınırlı olmayıp, tüm dünyada Türk ürünlerine olan güveni ve dolayısıyla talebi ortaya çıkarmış bulunmaktadır.

AB teknik mevzuatının Türk Mevzuatına dâhil edilmesi ve uluslararası standartların “Türk Standardı” olarak kabul edilmesiyle birlikte EN 81 ailesi harmonize standartlar Türk Standardı olarak kabul edilmiştir. Ayrıca söz konusu standartlardaki değişiklikler Avrupa Birliği bünyesinde yer alan üye devletlerle eş zamanlı olarak uygulamaya alınmaktadır. Bu çerçevede, TS EN 81-1/2 +A3 standartları 01.01.2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ayrıca AB Komisyonu tarafından Asansör Yönetmeliği (95/16/AT) içeriğinde bazı değişiklikler planlanmakta olup önümüzdeki dönemlerde asansörlerde enerji verimliliği ve enerji

¹ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

etiketleme konularının gündemde olacağı tahmin edilmektedir. 01.01.2012 tarihinden itibaren revize edilerek hayata geçirilen “Asansör Yıllık Kontrolü” uygulamaları, “Türkiye’nin 2012 Avrupa Birliği İlerleme Raporunda” önemli bir gelişme ve ilerleme olarak değerlendirilmiş bulunmaktadır.

2012 yılında, toplamda 101.254 adet asansörün yıllık kontrolü yapılmış olup, 75.190 adet asansöre (%74) kırmızı etiket, 12.062 adet asansöre (%12) sarı etiket ve 14.002 adet asansöre de (%14) yeşil etiket iliştilmiştir.

Son yıllarda, yurtdışında montaj, komple (paket) asansör satışı gibi alanlarda da Türk firmalarının çalışmalar yaptığı görülmeye başlanmıştır. Ayrıca Türk Cumhuriyetleri, Orta Asya ve AB ülkelerinde asansör montaj işleri yapan firmalarımızın sayısında da önemli bir artış söz konusudur. Özellikle Afrika ülkeleriyle olan dış ticaretin gelişmesiyle birlikte, Türk asansör firmalarının bu ülkelerdeki yatırımlarını arttırmasına neden olmuştur.

Türkiye’den asansör aksamı ithal eden ülkeler yoğunlukla, AB ülkeleri, orta doğu ülkeleri ve Türk Cumhuriyetleridir. Ayrıca uzak doğudan Güney Amerika’ya kadar aksam ihracatı yapılıyor olması rekabet gücünün kayda değer olduğunu göstermektedir. Ancak aksam ithalatının uzak doğu kökenli ürünler üzerinde yoğunlaştığı gözlemlenmektedir.

Özellikle uzak doğu kökenli ürünlerin ülkemizde kullanımının artması nedeniyle, Avrupa normları çerçevesinde yer alan ürünlerimize etkisi söz konusudur. Bu amaçla, marka değeri ile yurtdışına ihracat kaleminde başarılarla sahip firmalarımızın, pazar içerisindeki konumlarını koruyabilmeleri için Ekonomi Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğüne söz konusu ithal ürünlere yönelik anti dumping uygulaması amacıyla bireysel başvurularda bulunmaları sektörün geleceği açısından büyük önem arz etmektedir.

Çok uluslu şirketlerle kurulan ortaklıklar bu alanda ülkemizde yapılan yatırımları da çoğaltmıştır. Bugün Türk asansör sanayinde yer alan firmaların büyük bir bölümü dünyanın pek çok bölgesine ihracat yapabilme kabiliyetine erişmiş bulunmaktadır. Gerek ülke içindeki konut ihtiyacı ve buna bağlı olarak oluşacak olan potansiyel, gerekse ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle sağladığı avantajlar nedeniyle, önümüzdeki çeyrek asır için Türk asansör sektörünü çok önemli kılmaktadır.

1.2. Sektörün Türkiye’deki Genel Durumu

Son yıllarda artan konut ihtiyacı ve buna istinaden yürütülen konut yapımı, asansör imalatını da hızlandırmıştır. Son yıllarda kentsel dönüşüm projelerinin de hayata geçirilmesi ile birlikte, sektörde büyük gelişmeler yaşanmaktadır.

Ülkemizde asansör sektörü, aksam imalatı, asansörün tesis edilmesi (montaj) ile bakım ve onarım olarak üç ana kolda faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte AB mevzuatına uyum çerçevesinde ülkemizde başlayan belgelendirme faaliyetleri ve asansörlerin yıllık kontrollerine ilişkin yürütülen tüm faaliyetler, sektörün gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu alanda çalışan yetişmiş, kalifiye eleman sayısı her geçen gün artmaktadır. Aksam imalatı, tamamen makine imalatının bir uzmanlık alanı olarak değerlendirilmektedir. Montaj işleri, mühendislik ve müteahhitlik hizmetlerini kapsamakta olup; çeşitli fabrikalarda üretilen aksamlar kullanılarak asansörün monte edilmesi sürecinin gerçekleştirilmesidir. Son

yıllarda, yurtdışında montaj, paket asansör satışı gibi alanlarda da Türk firmalarının çalışmalar yaptığı görülmektedir.

1.3. Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler²

İç piyasada üretilen önemli asansör güvenlik aksamaları; hız regülatörü, fren bloğu, hidrolik ve yaylı tamponlar, kapı kilit tertibatlarıdır. Ancak hidrolik asansörlerde kullanılması zorunlu olan boru kırılma valfinin tedariki dışa bağımlı durumdadır.

Kabin, makina - motor grubu, tam ve yarı otomatik kabin ve kat kapıları, halat, kumanda kartı, kumanda panosu, klavuz ray, gösterge elemanları, kata getirme sistemi, kat ve kabin butoniyerleri, aşırı yük sistemi, kabin ve karşı ağırlık süspansiyonları, hidrolik silindir, dişlisiz makina, fotosel, hız kontrol cihazları, kumanda sistemleri, paten, sensor, ray konsolları, denge zinciri, şalter, VVVF inverter, halat aparatları, kasnak, sistemler (Makina dairesiz sistemler) gibi diğer ana bileşenlerin tamamı Türk asansör sektörü tarafından yerli ürün olarak üretilmektedir.

Genel itibarıyla, Türk asansör sektörünün aksam imalatına bakıldığında elektrik tahrikli bir asansörün tesis edilebilmesinde dışa bağımlılık söz konusu değil iken, hidrolik tahrikli bir asansörün tesis edilebilmesinde ise dışa bağımlılık söz konusudur. Hidrolik tahrikli bir asansörün imalatına bakıldığında hidrolik güç ünitelerinin önemli bir üretim unsuru olarak yer aldığı görülmektedir. Ağırlıkla hidrolik güç ünitelerinin %90'ı paket ünite olarak ülkemize ithal edilmektedir.

1.4. Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

Genel itibarıyla Türk asansör sektörü, asansör güvenlik aksamaları ile asansör montajında kullanılacak diğer aksamaların üretimini gerçekleştirmekle birlikte, asansör tasarımı ve montajı ile asansör bakım, onarım ve servis hizmetleri gibi alanlarda da faaliyet göstermektedir. Hizmet sektörü içerisinde yer alan “Onaylanmış Kuruluşlarla” ve “A Tipi Akredite Muayene Kuruluşları” ile yoğun etkileşim söz konusudur.

² <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

Asansör Yönetmeliği Kapsamında Görevlendirilen Onaylanmış

Kuruluş Listesi³

SIRA NO	ONAYLANMIŞ KURULUŞUN ADI	ONAYLANMIŞ KURULUŞUN KİMLİK NUMARASI
1	TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	1783
2	TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI ASANSÖR KONTROL MERKEZİ	2022
3	ALBERK QA ULUSLARARASI TEKNİK KONTROL VE BELGELENDİRME HİZMETLERİ LİMİTED ŞİRKETİ	2138
4	MEYER BELGELENDİRME HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ	1984
5	KALİTEST BELGELENDİRME VE EĞİTİM HİZMETLERİ LİMİTED ŞİRKETİ	2179
6	SZUTEST TEKNİK KONTROL VE BELGELENDİRME HİZ. TİC. LİMİTED ŞİRKETİ	2195
7	S & Q MART KALİTE GÜVENLİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	2159
8	UDEM ULUSLARARASI BELGELENDİRME DENETİM EĞİTİM MERKEZİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	2292

Türk asansör sektörünün doğrudan kentleşme ve buna bağlı olarak gelişim gösteren inşaat sektörü ile sürekli etkileşim halindedir. Önümüzdeki dönemde, Türkiye'deki kentleşme sürecinin hızla devam edeceği dikkate alındığında, inşaat sektörüne paralel olarak, Türk asansör sektöründe de büyümenin devam edeceği kaçınılmaz olacaktır.

1.5. Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

Asansör sektörü genel itibarıyla aksam üretimi, asansör tasarımı ve montajı ile asansör bakım ve onarımı gibi 3 ana kolda faaliyet göstermektedir. Asansör aksam üretimi, özellikle Marmara Bölgesinde; İstanbul, Kocaeli, Bursa illerinde, Ege Bölgesinde; İzmir ilinde, İç Anadolu Bölgesinde ise; Konya ve Kayseri illerinde yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Sektöre ülkemiz sınırları dahilinde gerçekleştirilen asansör montajı açısından bakıldığında ise, coğrafi nedenlerden kaynaklanan herhangi bir olumsuzluk yaşanmamaktadır. Asansör montaj firmaları gerek montaj gerekse tasarım konularında, ülkemizde 7 coğrafi bölgede 81 ilde faaliyet gösterebilme eğilimindedirler.

Bakım işi yapan firmalar da ihtiyaç oranında bölgelere dağılmış durumdadırlar. Bakım firmaları, bağımsız olarak veya İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük illerde kurulmuş asansör montaj firmalarının yetkili servisi olarak faaliyetlerini diğer illerde yürütmektedirler.

³ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

1.6. Sektörün Kapasite Kullanımı

Sanayi Sicil Kanunu kapsamında, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sanayi sicil kayıtlarında yer alan 657 adet asansör firmasından hareketle, sektöre ilişkin Kapasite Kullanım Oranları aşağıda belirtilmiştir. Ortalama olarak % 63,3 seviyesinde kapasite kullanım oranı gerçekleşmiştir.

Kapasite Kullanım Oranı (%)	Firma Sayısı (adet)
0-50	136
50-100	521
TOPLAM	657

1.7. Sektörün Üretim Değeri

Türk asansör sektörü, yerine getirdiği işlev, geniş halk kitlelerinin asansörü en yaygın dikey ulaşım aracı olarak tercih etmesi nedeniyle, ülke sanayisi ve ekonomisi açısından önemli bir faaliyet alanıdır.

Türk asansör sektörünün doğrudan kentleşme ve buna bağlı olarak gelişim gösteren inşaat sektörü ile birlikte düşünülmesi gerekmektedir. Önümüzdeki dönemde, Türkiye'deki kentleşme sürecinin hızla devam edeceği dikkate alındığında, inşaat sektörüne paralel olarak,

Türk asansör sektöründe de büyümenin hızlı bir şekilde devam edeceği kaçınılmaz bir durumdur.

Bu nedenlerden dolayı, Türk asansör sektörünün stratejik öneme sahip bir sektör olarak taraflı tarafsız bütün kesimlerce kabul edilmesi gerekmektedir.

1.8. Sektörün Ciroosu

2012 yılı ihracat ve ithalat rakamlarına bakıldığında; toplamda dış ticaret hacminin 290 milyon (\$) mertebelerinde olduğu görülmektedir. Türk asansör sektörünün faaliyet alanı dikkate alındığında, montaj, belgelendirme hizmetleri, aksam üretimi ve bakım hizmetleri genelinde yaklaşık 350 milyon (\$) seviyelerinde bir ciroya sahip olduğu tahmin edilmektedir.

1.9. Sektörün Katma Değeri

Asansör bir makine olarak insanlara refahı hissettiren, moral veren teknolojik bir üründür. Asansör; diğer sanayi ürünlerinden farklı olarak, kullanılacağı yerde ve genellikle o bölgede veya yörede yaşayan insanlar tarafından monte edilen ve bakımı yapılan, periyodik olarak yılda bir defa muayenesi gerçekleştirilmesi zorunlu olan ürün grubu içerisinde yer almaktadır.

Türk asansör sektörü gerek montaj gerekse bakım ve servis hizmetleri açısından yaygın bir sektör yapısıyla bölgesel istihdama önemli katkısı bulunmaktadır. Ayrıca yıllık kontrollerde etkin olan A tipi muayene kuruluşlarının kendi bünyelerinde sağladıkları istihdam ile önemli ölçüde katma değer yaratmaktadır.

1.10. Sektörün Ar-Ge Faaliyeti⁴

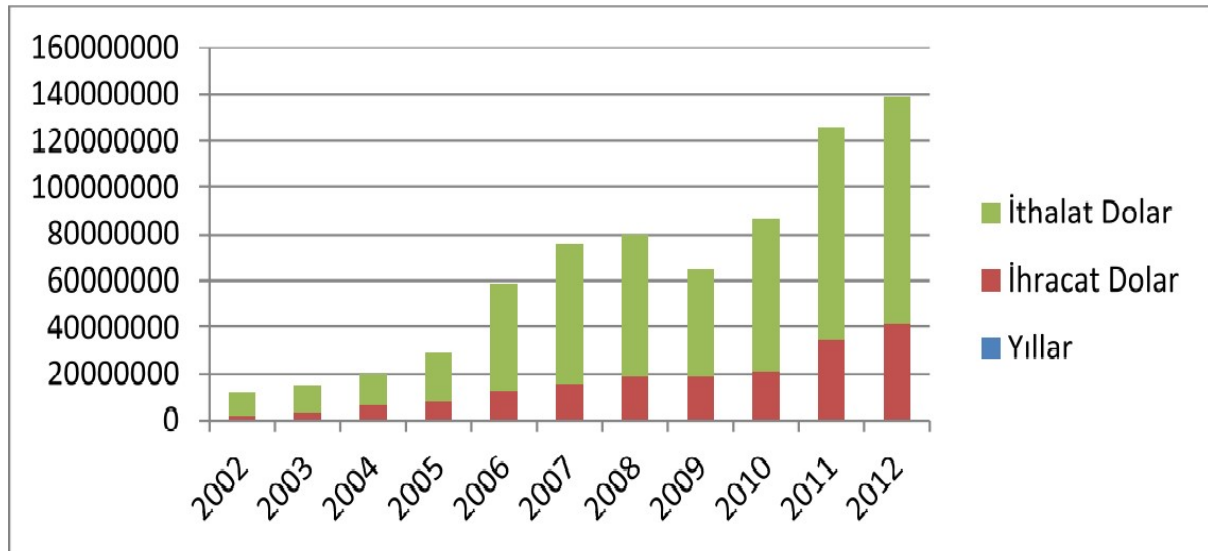
Türk asansör sektörünün en önemli ve en temel sorunu; sektör Ar-Ge alt yapısının güçlendirilmesine yönelik çalışmaların azlığı veya tamamen yetersizliğidir. Türk asansör sektörünün genel yapısı incelendiğinde, asansör firmalarınca hazır proje uygulamaları ile üretimin içerisinde yer aldığı görülmektedir.

Çoğu firmanın kendi proje uygulamalarını üretmesi ve geliştirmesi gerekmektedir. Ancak firmaların araştırma geliştirme faaliyetlerine yönlendirilmesi için finansal desteklerin gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple sektörün gerek Bakanlığımız gerekse diğer kurum ve kuruluşların desteklerinden asgari şartlarda faydalanması gerekmektedir. Özellikle KOBİ statüsünde orta ölçekli işletmelerin KOSGEB yardımıyla İstanbul Borsasına açılarak sermaye ve öz kaynak birikimlerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu sayede sektör, yenilikçi ve Ar-Ge çıktısı ürünler üretebilecektir.

1.11. Sektörün Dış Ticareti

Avrupa Birliği Müktesebatına bire bir uyumla birlikte, asansör sektörü Avrupa’da önemli bir pazar alanı oluşturmuş ve son on yılda dış ticareti artan bir eğilimle, yükselişine devam etmiş olup, 2012 yılı itibarıyla asansör konusundaki dış ticaret hacmimiz 290 milyon \$ seviyelerine ulaşmış bulunmaktadır. Ancak, asansör ithalatı dış ticarete önemli bir paya halen sahiptir.

2002-2012 Yılları Arasındaki Asansör İhracatı – İthalatı

Asansör sektöründe dış ticaret konusunda en güçlü ve dış ticaret fazlası veren alan, asansöre aksam ve parça üretimidir. Bu alan, asansör ithalat ve ihracatını dengeleme noktasında ciddi

⁴ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

bir pozisyona sahiptir. Asansör sektörünün bu alandaki ticaretinde son yıllarda önemli bir artış gerçekleşmiş ve önemli pazarlara ulaşılmıştır. Ancak asansörlere yönelik aksam ve parça ihracatı önemini yitirmeye başlamış ve ithalat ile başa baş konuma gelmiştir.

Sektörle ilgili alanların toplam olarak irdelendiğinde sektörün dış ticaret hacminin 290 milyon \$ seviyesine sahip olduğu görülmektedir. Burada dikkat edilecek husus ise ülkemizde yeterli kapasite olmasına rağmen dış ticaret açığı bu sektör için yüksektir. Bu sebeple bu konuda Ekonomi Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan “Girdi Tedarik Stratejisi” dış ticaret açığının sektörde etkisinin azaltılması için önem arz etmektedir.

2013 yılının ilk yedi ayı incelendiğinde asansör ve asansör aksam ürünlerinin ithalatında önemli yer tutan ülkeler arasında ilk dört sırada, Çin, İspanya, Almanya ve Yunanistan yer almaktadır.

Asansör ve asansör aksam ürünleri ihracatımız büyük oranda komşularımıza yapılırken, genel itibarıyla Orta Doğu ülkelerine ve Avrupa Birliği ülkelerine yapılmıştır. İhracatımız detaylandırıldığında, Bulgaristan, Gürcistan, Rusya İran, Irak ve Suudi Arabistan önde yer almaktadır. Orta Doğuda yaşanan siyasi sorunlar sebebiyle bu bölgedeki ülkelere olan ihracatımızda sert düşüşler yaşanmıştır.

Ülkere Göre 2013 Yılı İthalat İhracat Rakamları

Ülke	Ülke adı	İhracat (\$)	İthalat (\$)
1	Fransa	285.490	48.112
2	Hollanda	115.257	299.852
3	Almanya	15.710	4.997.639
4	İtalya	94.736	2.539.114
5	İngiltere	111.897	497.544
6	İspanya	0	6.752.327
7	Avusturya	0	212.249
8	Polonya	85.515	573.937
9	Bulgaristan	1.178.257	332.109
10	Rusya Federasyonu	3.154.618	0
11	Gürcistan	667.015	0
12	Azerbaycan	661.230	0
13	Kazakistan	721.501	0
14	Tunus	548.314	0
15	Libya	1.599.316	0
16	Irak	3.395.072	0
17	İran	1.379.700	0
18	İsrail	1.859.266	0
19	Suudi Arabistan	946.830	0
20	Tayland	0	1.187.162
21	Çin	0	27.848.151
22	Güney Kore	0	1.366.302

2013 yılı Ocak-Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör Aksam ve Parça İhracatı ve İthalatı Yapılan Başlıca Ülkeler⁵

Ülke	Ülke adı	İhracat (\$)	İthalat (\$)
1	Almanya	328.953	1.301.609
2	İtalya	277.009	7.235.859
3	İngiltere	421.536	137.785
4	Yunanistan	804.101	6.491.573
5	İspanya	185.734	7.567.636
6	Avusturya	285.766	1.564.526
7	Mısır	5.540.128	0
8	Lübnan	640.557	0
9	Irak	6.408.986	25.591
10	İran	11.229.517	295.557
11	Bulgaristan	1.585.787	41284
12	Rusya Federasyonu	5.390.292	0
13	Azerbaycan	2.500.759	0
14	Gürcistan	1.932.626	121
15	İsrail	1.492.680	0
16	Ürdün	1.082.519	0
17	Suudi Arabistan	8.200.394	0
18	Çin	87.440	23.754.798

2013 yılı Ocak - Temmuz dönemi içerisinde, asansör aksam ve parçalarına yönelik Çin Halk Cumhuriyeti'nden yapılan ithalat değeri (23,7 milyon \$) ilk sırada yer almıştır. Ayrıca bu alanda İtalya ve İspanya'nın da önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir.

2. SEKTÖRÜN SON ALTI AYLIK DEĞERLENDİRMESİ

2.1. Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler

Ülkemizde pek çok sektörde olduğu gibi asansör sektöründe de belirli bir gelişme gözlenmektedir. İzmir'de gerçekleştirilen fuar sayesinde Türk firmaları ve bu firmaların yeni tasarımları, dış ticaretimize olumlu yönde yansımalar getirmektedir.

Ülkemizin Arap Yarımadasındaki ülkelere yönelik girişimleri neticesinde bu ülkelerin yeniden yapılandırılmasında Türk asansör sektörünün bu gelişmelerden önemli bir pay alacağı öngörülmektedir.

Kentsel Dönüşüm Yasası ile inşaat sektörüne paralel olarak iç piyasada asansör sektöründe ciddi gelişmeler yaşanacağı öngörülmektedir.

⁵ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

2.2. Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi⁶

2012 yılı toplam ithalat ve ihracat verilerine bakıldığında ülkemizin asansör sektörünün yaklaşık 135 milyon \$ ihracat değerine sahipken yaklaşık 152 milyon \$ ithalat değerine sahip olmuştur. Böylece ticaret hacmi 2012 yılında 290 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sektörün 2013 yılı Ocak - Temmuz dönemi dış ticareti incelendiğinde, asansörler ve asansörlere ait aksam ve parçalar ihracatı yaklaşık değer olarak 87,5 milyon \$ olurken ithalatı ise 111,3 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu dönem içerisinde, yaklaşık olarak 200 milyon \$ seviyesinde sektörün dış ticaret hacminin gerçekleştiği görülmektedir. Sonuç olarak değerler incelendiğinde sektör dış ticaret açığına sahip olmuştur.

2013 yılı Ocak- Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör Sektörü İhracatı

GTİP NO	GTİP TANIMI	İHRACAT (\$)
842810	Asansörler	27.360.142
843131	Asansörlere ait aksam ve parçalar	60.181.335
	TOPLAM	87.541.477

Kaynak: TÜİK

2013 yılı Ocak-Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör Sektörü İthalatı

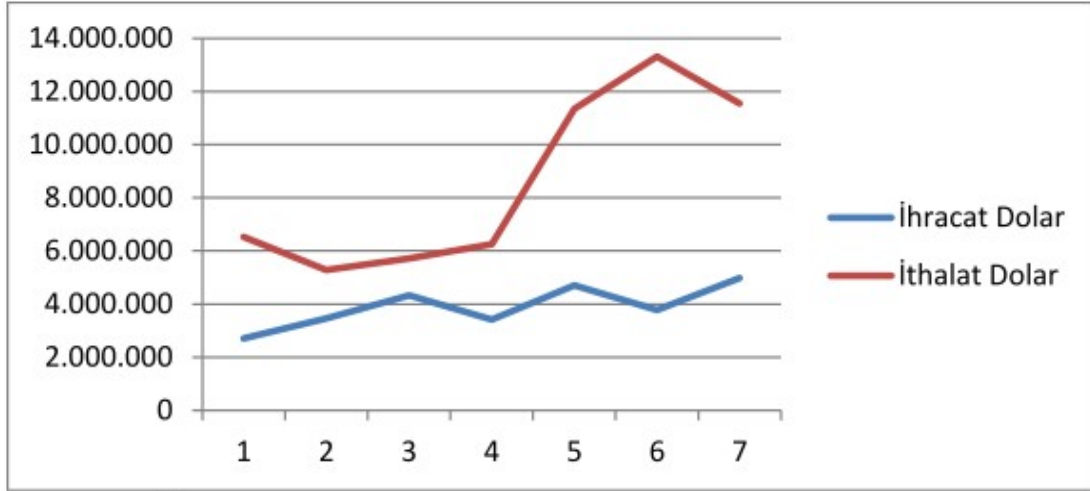
GTİP NO	GTİP TANIMI	İTHALAT (\$)
842810	Asansörler	59.994.969
843131	Asansörlere ait aksam ve parçalar	51.361.333
	TOPLAM	111.356.302

Kaynak: TÜİK

2013 yılı Ocak-Temmuz verilerinden anlaşılabacağı üzere 842810 ve 843131 GTİP koduna sahip asansör ve asansörlere ait aksamlarının ithalatının ihracattan daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

⁶ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

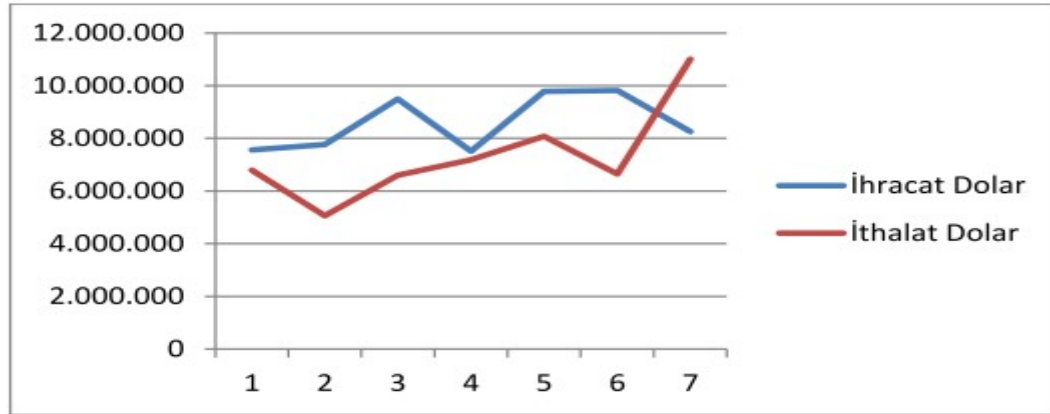
2013 Yılı Ocak - Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör (paket) İhracat – İthalat Grafiği⁷

Kaynak: TÜİK

2013 yılı Ocak – Temmuz dönemi dış ticaret değişimleri dikkate alındığında, özellikle paket asansör ithalatının artış eğiliminde olduğu görülmektedir. İthalat, yılın dördüncü ayından altıncı ayına kadar hızlı bir yükseliş trendi göstererek, yaklaşık olarak 13 milyon \$ seviyesine ulaşmış bulunmaktadır. Ayrıca yılın altıncı ayı itibarıyla ihracat yükseliş eğilimine geçmiş bulunmaktadır.

2013 yılı Ocak - Temmuz Dönemi G.T.İ.P Bazında Asansör Aksam ve Parça İhracat ve İthalat Grafiği

Kaynak: TÜİK

⁷ <http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>

2.3. Asansör Sektöründe Karşılaşılan Problemler

Avrupa Birliği uyum sürecinde devlet tarafından izlenen politikalar ve mevzuatların sektöre uyarlanması konularında problem olmamasına rağmen, uygulama aşamalarında yaşanan ciddi sıkıntılar, sektörün önündeki en büyük engellerdir. Bunlar;

- Belgesiz çalışan firmaların çokluğu,
- Kayıt dışılık,
- Haksız rekabet,
- Teknolojik altyapı eksikliği,
- Kalifiye eleman eksikliği,
- Kurumlar ve ilgili kuruluşlar arasındaki iletişimin yetersizliği,
- Sektörün sivil toplum örgütlerinin yeterince etkin olamaması.

Çözüm Önerileri

- Asansör sektöründe kayıt dışı olarak çalışan firmaların sıkı bir denetim altına alınması,
- Konuyla ilgili olarak Bilim ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilgili birimlerinin Maliye Bakanlığı ve sektör bileşenleri ile koordineli bir çalışma içine girmesi,
- Firmaların ihtiyaç duydukları belgelerin çok kolay alınabilir halden, uygulanacak sıkı bir denetimle hak edene verilir hale gelmesi,
- Sektörde yaşanan kalifiye eleman sorununun giderilmesine yönelik olarak, meslek okullarında ve üniversitelerde daha çok elektromekanik taşıyıcılar bölümlerinin açılmasına zemin hazırlanması,
- İthal malların vergilerinin arttırılıp, yerli üreticilerin desteklenmesi,
- Devletin bir kuruluşu olarak Türk Standartları Enstitüsü ve TÜBİTAK'la ortak teknolojik çalışmalar yapılabilmesi için gerekli zeminin hazırlanması,
- Asansör sektörüne hizmet verecek gerekli AR&GE ve teknoloji merkezlerinin açılması adına devlet desteğinin sağlanması.

ASANSÖR SEKTÖRÜ 2023 HEDEFLERİ, VİZYONU ve MİSYONU

Sektör Vizyonu

Teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek asansör alanında dünya pazarında söz sahibi olmak.

Sektör Misyonu

Rekabetçi, yenilikçi ve ülke ekonomisine en çok katma değer sağlayan sektörlerden biri haline gelmek.

Önümüzdeki dönem itibarıyla, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ), belediyelerle işbirliği halinde Kentsel Yenileme ve Gecekondu Dönüşüm Projelerine, alt gelir grubuna ve yoksullara yönelik sosyal konut projelerine, İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Diyarbakır gibi büyük şehirlerimizde kentsel dönüşüm projelerine ve orta ölçekli il ve ilçelerimizde örnek yerleşim birimlerini oluşturma projelerine ağırlık vereceği ve inşaat sektörünün bu noktada atılım içerisinde olacağı düşünülmektedir. Bu yüzden binalarla bütünleşik sistemler olarak monte edilmesi gereksinimi olan asansörler konusunda, Türk asansör sektörünün atılıma geçeceği öngörülmektedir.⁸

Türk asansör sektörü ve sektörün teknolojik yapısının geliştirilebilmesi için, TOKİ tarafından önümüzdeki dönem içerisinde yürütülecek projelerin çok önemli fırsatları sunacağı gerçeğini ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, gerek kamusal gerekse sektörel alanda sürecin iyi yönetilmesi gerekmektedir. Türk asansör sektörünün hem asansör hem de aksam imalatında, markalaşma ile paralellik oluşturacak şekilde kalite ve güvenlik esaslarını ön planda tutacak yeni tasarımlar geliştirmesi, sektörün gerek iç piyasada gerekse dış piyasadaki pazar payının büyümesine olumlu katkıları olacaktır.

Avrupa Birliği ülkelerinden özellikle İtalya ve İspanya'da pazarın zor durumda olduğunu ve ülkemizi ve potansiyelimizi değerlendirmek istediklerinden partner arayışı içinde olduklarını düşünürsek sektörün gelecek dönemlerde hak ettiği yeri bulacağını söylemek mümkündür.

Dünya ölçeğinde ihtiyaçlara cevap verebilecek yeterli alt yapı ve teknolojiye sahip olduğumuzda 2023 yılında Türk asansör sektörünün dünya ölçeğinde ilk üçe girmesi öngörülmektedir.

2023 Hedefleri için Atılması Gereken Stratejik Adımlar⁹

- Sektörde istikrarlı ihracat artışının sağlanması,
- Ölçek ekonomisine geçmiş dinamik şirketleri artırılması,
- Alt sektörde istikrarlı ihracat artışının gerçekleştirilmesi,
- Yabancı firma satın almaları ve ortaklıklar ile pazar payının ve rekabetçi gücün artırılması,
- Yenilikçi ve güncel teknolojilerle uluslararası standartlarda kaliteli üretim yapılması ve üretimde verimliliğinin artırılması,

⁸ <http://www.tim.org.tr/tr/tim-gundem-tim-hedef-2023-500-milyar-dolar-ihracat-stratejisini-basbakana-sunuyor.html>

⁹ http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf

- İhtiyaç duyulan ürünlerin zamanında ve uygun fiyatta tahsis edilebilmesinin sağlanması,
- Toplu satın alımlarla maliyetleri düşürerek rekabetçi gücün desteklenmesi,
- TORQUM ortak üst markasını kullanarak Marka bilinirliğinin artırılması,
- Ülke ve sektör imajının kuvvetlendirilmesi için yerinde tanıtım çalışmalarının artırılması,
- Ortak pazarlama faaliyetleri geliştirilmesi, her pazar için pazara giriş stratejisi oluşturulması,
- Ar-Ge, Ür-Ge kapasitesinin artırılması, Ar-Ge destekli yüksek teknoloji üretiminin geliştirilmesi ve ortak Ar-Ge Merkezlerinin oluşturulması,
- Satış sonrası hizmetlerin geliştirilmesi, sürekli bakım, onarım, yedek parça, servis ve ürün garantisi sağlanması,
- Mevzuatın ve teşvik sisteminin sektörün rekabetçi gücünü gözeterak, AB ve DTÖ kuralları çerçevesinde yapılandırılması,
- Tasarım ve üretime ilişkin yazılım teknikleri için gerekli altyapının sağlanıp, ERP yazılımlarının yaygınlaştırılması,
- Sektörü temsil eden organizasyonlar, üretici şirketler, üniversiteler ve kamu kuruluşları arasında etkin koordinasyonun sağlanması,
- Makine sektöründeki gelişme ile Türkiye'nin "kendi üretim teknolojisine sahip" bir ülke konumuna getirilmesi,
- Kosgeb bilinirliğinin artırılması,
- Geriden gelme avantajını kullanarak, özel tasarımı, kaliteli, uygun fiyatlı, yeni teknolojiye sahip fonksiyonel ve çevreye duyarlı ürünler geliştirilmesi,
- Piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin, ithalat kontrolleri dahil olmak üzere, etkinleştirilmesi ile belgeli üretim yapan firmaların korunması,
- Proje üretip takipçilikten belirleyici olmaya geçilmesi konusunda sektörün geliştirilmesi,
- TURQUM alan firmaların sayısının artırılması, belgelerin tanıtımı ve belge sahibi firmalara ilave destekler sağlanması,
- Dünyada marka olmuş makine ihtisas fuarlarına katılımın teşvik edilmesi, teşviklerin bilinirliğinin artırılması ve bu fuarlarda Türk Makine Sanayi ile ilgili konferansların düzenlenmesi,
- Fuarlara katılımda navlun desteğinin sağlanması.

KAYNAKÇA

- Türkiye İhracatçılar Birliği
(http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf)
- 10. Kalkınma Planı
(<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/518/OnuncuKalkinmaPlanı.pdf>)
- Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sektör Raporları
<http://www.sanayi.gov.tr/Files/Documents/asansor-sektoru-raporu-20-24102013101635.pdf>
- Türkiye İstatistik Kurumu
(<http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do/metod=search&araType=vt>)